

De Alcoholwet regelt vanaf 1 juli 2021 alle wet- en regelgeving rondom de verkoop en verstrekking van alcohol en is in de plaats gekomen van de Drank- Horecawet.

Deze wet gaat uit van een verantwoorde verstrekking van alcoholhoudende dranken, met als doel problemen te voorkomen. De doelgroepen zijn met name jongeren en probleemdrinkers. De alcoholwet is in de eerste plaats gericht op de verstrekkers van alcohol in supermarkten, slijterijen, horeca, sportkantines, enz. Omdat alcoholgebruik risico's met zich meebrengt, stelt de overheid eisen aan de manier waarop het wordt verkocht, en aan wie. Ook Scoutinggroepen en –regio's kunnen te maken krijgen met de regels van de wet, bijvoorbeeld omdat in het Scoutinggebouw of het wachtschip een bar aanwezig is, of omdat er tijdens (regio) activiteiten alcoholhoudende drank verkocht wordt. Het besloten karakter is hierbij niet per definitie van toepassing. Je kunt je niet verschuilen achter het feit dat je activiteit uitsluitend voor genodigden of leden van Scouting toegankelijk is.

Wat houdt de Alcoholwet in?

In de Alcoholwet staat dat het verboden is om zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders een horecabedrijf uit te oefenen. Een horecabedrijf wordt omschreven als: 'de activiteit die in ieder geval bestaat uit het bedrijfsmatig of anderszins dan om niet verstrekken van alcoholhoudende drank ter plaatse'. Om een dergelijke vergunning te kunnen krijgen, moet je aan een aantal voorwaarden voldoen. In de wet zijn aparte bepalingen opgenomen voor paracommerciële rechtspersonen. Dit zijn de rechtspersoon, niet zijnde een naamloze vennootschap of besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, die zich naast activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal-culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard richt op de exploitatie in eigen beheer van een horecabedrijf. Scoutingverenigingen en –stichtingen vallen onder deze categorie.

Gemeentelijke verordening

In de alcoholwet is opgenomen dat gemeenten in een gemeentelijke verordening maatregelen moeten nemen om oneerlijke mededinging van paracommerciële rechtspersonen t.a.v. reguliere horeca te voorkomen. De VNG heeft hier in samenspraak met diverse brancheorganisaties een model voor opgesteld die opgenomen kan worden in de algemene plaatselijke verordening (APV).

Alcoholhoudende dranken

In de wet wordt onderscheid gemaakt tussen zwakalcoholhoudende drank en sterke drank. Een drank is een alcoholhoudende drank als er meer dan 0,5 % alcohol in zit. Zwakalcoholhoudende dranken zijn bier, wijn en alle gedistilleerde dranken met een alcoholgehalte van minder dan 15%, dus ook drankjes zoals Breezer. Alle gedistilleerde dranken die 15% alcohol of meer bevatten (zoals likeur, whisky, wodka, jenever) zijn sterke dranken.

Leeftijdsgrenzen

De wet stelt duidelijke regels aan de verkoop en het schenken van alcohol door en aan jongeren. Om achter een bar te staan, moet je volgens de wet 16 jaar of ouder zijn (Scouting Nederland adviseert 18 jaar of ouder). De minimale leeftijd van een leidinggevende toezichthouder moet volgens de wet 21 jaar zijn. Aan jongeren onder de 18 jaar mag nergens alcohol geschonken worden, ook niet in een

besloten club. De beheerder of degene die alcohol schenkt is persoonlijk verantwoordelijk, dus ook aansprakelijk. Pas vanaf 18 jaar mag alcohol worden geschonken: er is geen onderscheid tussen zwakalcoholhoudende drank en sterke drank. Jongeren die alcohol willen kopen, moeten een leeftijddocument tonen zoals een paspoort, een OV-studentenkaart of een rijbewijs.

In de alcoholwet is niet alleen degene die alcohol verstrekt aan jeugd onder de 18 jaar in overtreding. Jongeren onder de 18 jaar zijn ook zelf strafbaar wanneer zij in bezit zijn van alcohol op de openbare weg en in horecagelegenheden. Voor barvrijwilligers vormt dit een extra argument richting jongeren wanneer zij nee moeten verkopen aan jongeren die nog geen 18 zijn die alcohol proberen te kopen.

De leeftijdsgrenzen moeten duidelijk zichtbaar op een bord of op een sticker zijn aangegeven bij de ingang van de ruimte waar geschonken wordt. Je kunt bij Horeca Stichting Nederland stickers bestellen. Kijk op <https://hsn-horeca.nl/klantenservice/leeftijdsticker/>

Alcoholhoudende drank verstrekken tegen betaling

Heb je een bar in je Scoutinggebouw of je wachtschip of geef je een regiofeest en schenk en verkoop je daar alcohol, dan moet je voldoen aan de regels die in de Alcoholwet zijn opgenomen. De wetgever heeft geen onderscheid gemaakt in het verstrekken van alcoholische dranken tegen kostprijs en het verstrekken met een winstmarge. Er moet rekening mee worden gehouden dat iedereen die alcohol schenkt en daar geld voor ontvangt, onder de vergunningplicht valt en aan de eisen moet voldoen. Heb je in je Scoutinggebouw of wachtschip een bar, waar geen alcohol geschonken wordt, dan hoef je niet te voldoen aan de eisen die gesteld worden in de wet.

Een vergunning moet je aanvragen bij de gemeente. Je moet hiervoor aan de volgende zaken voldoen:

- Je moet een Alcoholbestuursreglement vaststellen waarin alle voorschriften en afspraken over het schenken van alcohol staan beschreven.
- Er moeten twee leidinggevenden van tenminste 21 jaar zijn met de Verklaring Sociale Hygiëne. Om dit diploma te kunnen halen, moeten zij een speciale cursus volgen en een examen afleggen. Deze leidinggevenden worden vermeld op een aanhangsel bij de drank-horecavergunning. Ze zijn onder meer verantwoordelijk voor het beheer van de bar.
- Op momenten dat er alcohol wordt geschonken, moet er minimaal 1 persoon van 18 jaar of ouder aanwezig zijn die de Verklaring Sociale Hygiëne bezit of aantoonbaar een instructie over verantwoord alcoholgebruik heeft gevolgd.
- De uren waarop alcohol wordt geschonken en de wettelijke leeftijdsgrenzen moet je zichtbaar ophangen.
- De vergunning en de Verklaring Sociale hygiëne moet zichtbaar opgehangen worden in de ruimte waar geschonken wordt. Bij een eventuele controle moeten de vergunningen en verklaringen direct getoond kunnen worden. Het niet direct kunnen tonen, is een economisch delict.
- In het Wetboek van Strafrecht is opgenomen dat doortappen en schenken aan mensen die zichtbaar teveel hebben gedronken, verboden is.
- Je mag geen mensen toelaten die teveel hebben gedronken of die onder invloed zijn van drugs.

Aanvragen van een vergunning

De drank- en horecavergunning moet worden aangevraagd bij de gemeente. Het kan zijn dat de gemeente aanvullende eisen stelt aan de vergunning. Je moet in ieder geval een uittreksel uit de Kamer van Koophandel meenemen en geldige legitimatiebewijzen en verklaringen Sociale hygiëne

van de twee leidinggevend. Zij worden in een aanhangsel bij de vergunning gemeld. Daarnaast moet je het alcoholbestuursreglement overleggen. De gemeente controleert of voldaan wordt aan alle eisen die genoemd staan in de wet. Het is raadzaam dat je bij je gemeente vraagt hoe de wet wordt geïnterpreteerd en hoe in je gemeente de te volgen procedure is. Het is heel goed mogelijk dat er regionaal verschillen optreden en de ene gemeente zich anders opstelt dan de andere tegenover verenigingen. In de plaatselijke verordeningen kun je ook meer informatie vinden over het beleid van je eigen gemeente.

Bij de een wisseling van leidinggevend, hoeven deze alleen nog maar worden gemeld. Er komt een landelijk formulier voor het melden van nieuwe leidinggevend.

Alcoholbestuursreglement

Een Alcoholbestuursreglement is voor alle niet-commerciële verenigingen die alcohol willen schenken een voorwaarde voor het verkrijgen van een drank- en horecaverunning. De gemeente toetst of het voorgelegde Alcoholbestuursreglement voldoet aan de wet en aan de voorgeschreven eisen. Voor het opstellen van een alcoholbestuursreglement kun je gebruikmaken van voorbeeldreglement, zoals deze op www.scouting.nl is te vinden. Het modelreglement is bedoeld als richtlijn. In het voorbeeld zijn de wettelijke verplichte regels en voorbeeldhuis-regels opgenomen. Je groep moet voldoen aan de wettelijke regels en kan de huisregels al of niet gedeeltelijk overnemen bij het vaststellen van hun eigen alcoholbestuursreglement. Van de wettelijke regels en de eigen huisregels kan je groep zelf een samenvatting maken voor de leden en de instructie van haar barpersoneel.

Met het reglement voldoe je aan de eisen die voortvloeien uit de Drank- en Horecawet. Daarnaast beschik je over een duidelijk alcoholbeleid, waar je op terug kunt vallen en dat je zowel intern als extern goed kunt communiceren.

Cursus Sociale hygiëne

Twee leidinggevende personen moeten een cursus Sociale hygiëne hebben gevolgd. Deze leidinggevend kunnen mensen uit het bestuur zijn, maar ook gewoon leden van de stichting of vereniging of anderen. Voor meer informatie kun je onder andere terecht bij SVH (www.svh.nl). Sommige gemeenten geven subsidie voor deskundigheidsbevordering van vrijwilligers en mogelijk dat ook de kosten van deze cursus daarbij vergoed worden. De gemeente of het steunpunt vrijwilligers heeft meer informatie.

Instructie Verantwoord Alcoholgebruik

De wet schrijft voor dat verenigingen, die alcohol schenken en daarvoor een vergunning hebben, over gekwalificeerd barpersoneel dienen te beschikken. Dat betekent dat tijdens de openingstijden van de bar altijd één leidinggevende of één gekwalificeerd barvrijwilliger aanwezig moet zijn.

Voor de barvrijwilligers zijn de volgende kwalificatienormen vastgesteld:

1. Barvrijwilligers zijn tenminste 18 jaar oud (advies Scouting Nederland, wettelijke eis is 16 jaar);
2. Zij hebben een instructie verantwoord alcohol schenken gevolgd;
3. Zij staan als zodanig bij de vereniging geregistreerd;
4. Zij zijn betrokken bij de vereniging, als lid, dan wel anderszins (bijvoorbeeld als ouder of verzorger van minderjarige verenigingsleden).

De kwalificatienormen voor de Instructie Verantwoord Alcoholgebruik (IVA) worden in het Alcoholbestuursreglement vastgesteld. De IVA gaat in op de Drank- en Horecawet, kennis van alcohol en alcoholgebruik en de praktijk van verantwoord schenken en duurt een avond. Voor deze instructie

heeft geen examen te worden afgelegd. Het is ook mogelijk om digitaal een IVA te volgen. Kijk hiervoor op www.vrijwilligerswerkacademie.nl

Met deze cursus kun je het IVA certificaat voor barvrijwilligers behalen. Doe de cursus, maak de test en je ontvangt het certificaat direct in je mailbox!

De Instructie kan ook gegeven worden door personen die kennis hebben van de wetgeving en de gevolgen van alcoholgebruik. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van IVA-trainingen welke worden aangeboden door sportraden en Centra Alcohol en Drugs, maar ook eigen trainers kunnen de Instructie geven. Het is aan te bevelen hierbij de training te laten geven door vrijwilligers met trainingservaring die bij voorkeur in het bezit zijn van een Diploma Sociale Hygiëne. Op www.alcoholinfo.nl is ook informatie te vinden over deze instructie.

Inrichtingseisen

De wet stelt eisen aan een accommodatie waar alcohol wordt geschonken. De gemeente zal bij de aanvraag van een vergunning hierop toetsen. De belangrijkste eisen zijn:

- In de accommodatie moet minimaal één ruimte zijn van minimaal 35 m².
- De hoogte van de ruimte is minimaal 2.10 meter bij bestaande bouw en minimaal 2,6 meter bij nieuwbouw.
- De ruimte moet mechanisch met buiten kunnen ventileren. De capaciteit van de ventilatie met tenminste zes keer het volume van het vloeroppervlak zijn keer 2,6 meter.
- De accommodatie moet zijn aangesloten op het waterleiding-, licht- en elektriciteitsnet.
- Er moeten voldoende toiletten zijn afhankelijk van het aantal personen.

Zie ook: <https://ondernemersplein.overheid.nl/wetten-en-regels/eisen-aan-de-inrichting-van-een-horecabedrijf/>

Alcoholhoudende drank verstrekken zonder betaling

Binnen je groep kan het natuurlijk ook voorkomen dat er alcohol gedronken wordt zonder dat daarvoor betaald wordt, zoals tijdens een Stamopkomst of een leidingweekend. Gaat het om een besloten bijeenkomst (alleen leden of incidenteel introducties) waarbij alcoholhoudende dranken vanuit privé voorraad (zelf gekocht, geen vergoeding gevraagd) gedronken wordt, dan is dit toegestaan. Je hebt dan geen vergunning nodig. In dit geval gelden dezelfde regels als bij een thuissituatie. Zorg ervoor dat de aanwezigen niet teveel alcohol drinken en weer veilig thuis komen. Het is natuurlijk goed als je over deze situatie wel afspraken maakt in je groep. Is de ruimte waar je alcohol drinkt, op dat moment voor publiek geopend, dan is het op voorraad hebben van en nuttigen van alcoholhoudende drank niet toegestaan zonder vergunning.

Incidentele activiteiten

Als je hooguit een of twee keer per jaar een activiteit organiseert waar je alcohol wil schenken tegen betaling, dan hoeft je geen drank- en horecaverunning aan te vragen. Je kunt dan volstaan met de aanvraag van een ontheffing bij de gemeente. Het moet dan gaan om: een bijzondere gelegenheid van tijdelijke aard voor een aaneengesloten periode van ten hoogste 12 dagen. Een gemeente is niet verplicht de ontheffing zonder meer te verstrekken en kan eigen beperkingen en voorschriften aan de ontheffing verbinden. De ontheffing geldt alleen voor zwakalcoholhoudende dranken.

Controle op naleving van de regels

Het toezicht op de Alcoholwet ligt bij de gemeente waar je onder valt. De burgemeester wijst toezichthouders aan.

Het standpunt van Scouting Nederland

Scouting Nederland heeft het volgende standpunt omtrent het gebruik van alcohol, drugs en roken bij scoutingactiviteiten:

1. Leden van Scouting houden zich aan de wet.
2. Scouting Nederland accepteert geen gebruik van drugs, het onder invloed zijn van drugs of het in bezit hebben van drugs tijdens scoutingactiviteiten.
3. Tijdens Scoutingactiviteiten met jeugdleden wordt geen alcohol gebruikt en er wordt niet gerookt. Onder roken wordt o.a. verstaan, het gebruik van een sigaret, E-sigaret (vape), waterpijp of verhitte tabak.

Een sober gebruik van alcohol is mogelijk:

- Als er minimaal twee meerderjarige kaderleden in functie niet drinken;
- Tijdens bijeenkomsten met kaderleden waarbij geen jeugdleden aanwezig zijn;
- Enkel door meerderjarige leden bij bijzondere activiteiten van roverscouts, plusscouts of vrijwilligers bijvoorbeeld tijdens een weekendkamp, een feestavond o.i.d..

Welke bijeenkomsten voor een sober gebruik van alcohol in aanmerking komen en hoe dit verder wordt uitgevoerd is aan ieder niveau om hier intern zelf afspraken over te maken. Voor Landelijke leden activiteiten geldt de notitie alcohol, roken en middelengebruik tijdens landelijke activiteiten.

Meer informatie

Op www.scouting.nl is veel informatie over alcohol en Scouting te vinden.

Drank- en Horecawet	www.wetten.nl
Brochure Omgaan met alcohol en drugs binnen Scouting	www.scouting.nl
Algemene informatie over Drank- en Horecawet	www.alcoholinfo.nl
Instructie Verantwoord Alcoholgebruik	www.vrijwilligerswerkacademie.nl
Cursus Sociale hygiëne	www.svh.nl
Aanvragen van een drank- en horecaverunning	gemeente
Plaatselijke verordeningen	gemeente
Modelverordening Drank- en Horecawet VNG	https://www.nocnsf.nl/handboek-wet-en-regelgeving/16-alcohol
Stichting Alcohol Preventie	www.stap.nl
Campagne Nix18 rondom wijziging leeftijdsgrens	www.nix18.nl

Ondanks dat Scouting Nederland probeert de infobladen zo up-to-date mogelijk te houden, kan het voorkomen dat er inmiddels nieuwe regelgeving is afgekondigd. De tekst van de geldende wet- en regelgeving is bepalend. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.